

lla d'Alfons López, jueu espanyol, joier i espia, del qual Richelieu ha anotat en els seus quaderns els fructuosos espionatges. Clara era neboda d'Antoni Vallot ¹, metge ordinari des del 1652 de Sa Majestat, la protecció del qual fou molt útil al seu nebot D'Aquin.

Aquest fou bastant maltractat per Guy Patin, el qual, en gener del 1654, escrivia: "És un metge de la Cort que es vertaderament curt de ciència (joc de paraules entre *cour* i *court*.—N. del T.) però ric en enganyifes clíniques i farmacèutiques", i en juny del 1657 veia en ell "un jueu disfressat i un mosso d'apotecari revestit d'una capa de pobre amb la qual Vallot s'entesta en fer-lo passar per metge".

El matrimoni D'Aquin-López posseïa des de feia temps l'espaiós i bastant luxós immoble del carrer Saint-Thomas-du-Louvre. L'habitaven des del seu casament, i el 20 de febrer del 1627 hi naixia el seu fill Carles; el 10 d'agost del 1660 s'hi casava llur fill Antoni.

Hom no sap quines foren de bell antuvi les relacions de veïnatge entre els dos matrimonis, però en cas d'ésser cordials no ho foren pas per molt de temps i sembla que la guerra s'encengué aviat entre la senyora D'Aquin, avara i busca-raons, i Armanda, fàcilment irritable, més quan estava al començament d'un nou embaràs.

Els dos marits, cadascú pel seu costat, defensaren els drets de llur esposa i des del 15 de gener del 1665, en "Don Juan", Molière s'agafà amb els metges: "La medicina és una de les grans errors que hi hagin entre els homes" i "Què! Vós no creieu en el senet, la cuasia ni el vi emètic". Sembla que l'allusió era fàcil de comprendre, car D'Aquin era partidari, molt decidit, d'aquests remeis.

D'Aquin contestà apujant-li el lloguer. Els Molière refusen de pagar-lo i són acomiadats en sec. El llogater que els succeí fou una actriu de llur companyia, la senyoreta Duparc ². Aquesta era

¹ Segons altres autors la neboda de Vallot no era Clara López: Antoni d'Aquin, fill de Lluís Enric i de Clara López, havia esdevingut nebot de Vallot casant-se amb la neboda d'aquest, Geneveva Guyant. Qualsevulla que sigui d'aquestes l'opinió veritable és cert que el propiciari de Molière era eficaçment protegit per Vallot.

² Trobem en l'article de M. J. Audry (*Lyon Med.*, 3 lligada pels seus orígens a la història de la Medicina, 6 juny 1928), que la senyoreta Duparc era lionesa i està més ben dit, de l'exercici ilegal de la Medicina a Lió.

molt bella, i no ignorava que durant alguns anys Molière l'hi havia fet una cort tan assídua com inútil. Per bé que això fos anterior al seu matrimoni, Armanda no tenia sentiments de confiada amistat amb Mme. Duparc, vídua des de feia un any. En tot cas aquesta sortí de la companyia de Molière alguns mesos després per entrar en març del 1667, en la rival de l'Hotel de Borgonya.

Trets de la casa d'Aquin, els Molière transportaren llurs "penates" a la rue Saint-Honoré, prop de llur teatre, com diuen els registres de la parròquia Saint-Eustache, on fou batejat, el 4 d'agost del 1665 llur nou infant, una nena. El primer d'octubre del mateix any s'installen de nou al carrer Saint-Thomas-du-Louvre, a "una casa amb porta cotxera, petit pati i altres dependències". Aquesta vegada, Molière féu, davant notari, una escriptura per tres anys. El lloguer es fixat en el preu anyal de 1.000 lliures, el que correspon aleshores a una habitació luxosa i cara, probablement un petit hotel particular. El propietari és Guillem Millet, cavaller, senyor distingit.

Molière s'enfadà molt pels procediments del doctor D'Aquin, i la seva muller tenia encara per la senyora D'Aquin més malvolença; no tardà a produir-se un escàndol públic. Mme. Duparc cometé la imprudència de donar una entrada de favor a la senyora D'Aquin i aquesta anà a sentar-

Era filla d'un cert Giacomo de Gorla, un "operador", és a dir, un xarlatan, que exercia el seu art a l'aire lliure, a la plaça dels Jacobins, al costat d'una estrada muntada damunt bastidors i en la qual actors feien algunes farses, per atreure els badoocs. La seva filla Marquesa Thérèse, nada cap el 1634, debutà en aquest modest teatre. Era tan bella de cara com de cos; no menyspreava de mostrar la bellesa de les seves cames i cuixes cobertes—ja—de mitges de seda per mitjà d'unes faldilles proveïdes de dues llargues obertures laterals.

Estant la companyia Molière a Lió, un dels actors, René Berthelot, dit Du Parc, o bé Gros-René, se n' enamorà i per bé que no fos ni jove ni bell i dotat de certa grassor, fou acceptat per Marquisa i es casaren el 23 de febrer del 1653, a l'Església de Sainte-Croix. Convertida per aquesta unió en senyora Duparc, entrà a la Companyia Molière, i féu "tournées" per províncies. Molière li féu assíduament la cort, sense èxit; vivia ja aleshores amb Magdalena Béjard.

Corneille, durant l'estada de la "troupe" a Rouen, s'enamorà inútilment també de Mme. Duparc i a ella fou a qui adreça els cèlebres versos:

Marquise, si el meu rostre
té alguns trets un poc vells, etc.

Tornada a París, Duparc, actriu encisera i gentil balladora, tingué un gran èxit. Racine l'hi confia alguns papers, particularment la creació d'"Andromaca" i se n' enamora. Més afortunat que Molière, el gran Corneille en féu la seva "mestressa". Es féu embarassada i morí en desembre del 1668, probablement de maniobres avorrites practicades en ella per la veïna de sinistra memòria.